ARREST VAN HET HOF
VAN 5 DECEMBER 1973 [1]

Friedhelm Busch
tegen Hauptzollamt Hamburg-Ericus
(verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend door het Finanzgericht Hamburg)

„Compenserende omzetbelasting"

Zaak 126-73

Samenvatting

Landbouw — Gemeenschappelijke ordening der markten — Pluimvee — Invoer — Derde landen — Heffing en extra bedrag — Compenserende omzetbelasting — Aftrek — Ontoelaatbaarheid daarvan
(Verordening van de Raad nr. 22, artt. 4 en 6)

De artikelen 4 en 6 van verordening nr. 22 van de Raad der EEG van 20 april 1962 dienen aldus te worden verstaan dat de heffing en het extra bedrag, toegepast bij invoer van geslacht pluimvee of slachtpluimvee uit derde landen, niet met fiscale lasten als die bij invoer toegepaste compenserende omzetbelasting mogen worden verlaagd.

In de zaak 126-73

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Finanzgericht Hamburg (IVe Kamer), in het aldaar aanhangig geding tussen

FRIEDHELM BUSCH, te Hamburg,

en

HAUPTZOLLAMT HAMBURG-ERICUS,

om een prejudiciële beslissing inzake de uitlegging der artikelen 4 en 6 van verordening nr. 22 van de Raad van 4 april 1962 (PB 1962, blz. 959), met

1 — Procestaal: Duits.

betrekking tot het in aanmerking nemen van de compenserende omzetbelasting bij de in de sector slachtpluimvee toepasselijke heffing, en voorts inzake de geldigheid der verordeningen nr. 91/65/EEG der Commissie van 29 juni 1965 (PB 1965, blz. 1927) en nr. 124/65/EEG der Commissie van 22 december 1965 (PB 1965, blz. 2587),

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: R. Lecourt, President, A. M. Donner en M. Sørensen, Kamerpresidenten, R. Monaco (rapporteur), J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, H. Kutscher, C. Ó Dálaigh en A. J. Mackenzie Stuart, Rechters,

Advocaat-Generaal: J. P. Warner
Griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

I — De feiten en het procesverloop

Overwegende dat de feiten en het procesverloop kunnen worden samengevat als volgt:

1. In november 1965 liet de firma Friedhelm Busch te Hamburg partijen geslacht pluimvee, vallende onder tariefpost 02.02-A-I-b uit de USA inklaren. Het douanekantoor verlangde betaling van 33 813,90 DM aan heffing tegen het gewone percentage van 90,60 DM/100 kg (vgl. verordening nr. 91/65 van 29 juni 1965), plus een extra bedrag van 40,60 DM/100 kg op grond van artikel 6 van verordening nr. 22/62 (vgl. verordening nr. 124/65 van 22 september 1965) en ten slotte 2 855,40 DM compenserende omzetbelasting (Umsatzausgleichsteuer, UAST) ad 4 % van de douanewaarde.

De firma Busch verzocht de voor de betrokken importen betaalde UAST volledig in mindering te brengen op de communautaire heffingen. Zij beriep zich onder meer op het arrest van het Hof van Justitie van 12 mei 1971 in de zaak Wünsche (zaak 76-70, Jurisprudentie 1971, blz. 393), alsmede op 2 arresten van het Bundesfinanzhof (VII R 91/69 en VII R 188/69) inzake de aftrek der UAST van de heffingen op granen.

Dit verzoek werd door het Hauptzollamt Hamburg-Ericus afgewezen. Het Finanzgericht Hamburg, waarbij de zaak aanhangig was gemaakt, schorste het geding bij beschikking van 16 maart 1973, ingekomen bij het Hof op 18 april 1973, en legde aan het Hof krachtens artikel 177

EEG-Verdrag de volgende prejudiciële vragen voor:

„1. Moeten de artikelen 4 en 6 van verordening nr. 22/62 van de Raad in die zin worden verstaan dat de normale heffing en het extra bedrag, toegepast bij invoer van geslacht pluimvee of slachtpluimvee uit derde landen, dienen te worden verlaagd met een vast bedrag dat overeenkomt met de invloed der bij invoer geheven compenserende omzetbelasting?

2. Zo ja, zijn dan de verordeningen van de Commissie nr. 91/65 van 29 Juni 1965 en 124/65 van 22 september 1965 ongeldig voor zover daarin een normale heffing en een extra bedrag voor pluimvee van tariefnummer 02.02 zijn vastgesteld?"

2. Het Finanzgericht stelt in zijn verwijzingsbeschikking onder meer dat, indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, de gehele UAST op de normale heffing c.q. het extra bedrag in mindering moet worden gebracht, ondanks de vermindering der drempelprijzen voor gerst bij de nationale verordeningen van 27 december 1962 (BGBl. 62 I blz. 774) en 2 november 1971 (Bundesanzeiger nr. 209 van 9 november 1971).

Bovendien stelt het Finanzgericht ten aanzien van de tweede vraag, dat, indien de eerste vraag bevestigend zou worden beantwoord, zulks het probleem zou doen rijzen van de geldigheid der verordening nr. 91/65 van 29 juni 1965, waarbij onder meer de heffingsbedragen voor geslacht pluimvee van tariefnummer 02.02 werden vastgesteld, alsmede van verordening nr. 124/65 van 22 september 1965, waarbij de extra bedragen voor de invoer van geslachte kippen en kuikens werden verlaagd. Anders dan in de zaak Wünsche, betreft 's Hofs uitlegging van artikel 4 van verordening nr. 22/62 in casu niet de geldigheid van uit het Gemeenschapsrecht afgeleid nationaal recht, doch die van op verordening nr. 22/62 berustende verdere uitvoeringsverordeningen der Commissie. Zolang deze verordeningen geldig zijn is het twijfelachtig of het de nationale rechter in bepaalde gevallen vrij staat om overeenkomstig hetgeen in het arrest van het Hof van Justitie sub 8 ten aanzien van de eerste vraag werd overwogen te beslissen dat de werkelijk betaalde UAST op de door de importeur verschuldigde heffing in mindering moet worden gebracht.

3. De firma Busch, vertegenwoordigd door F. Modest, advocaat te Hamburg, de Commissie der Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur P. Kalbe, en de Bondsrepubliek Duitsland, vertegenwoordigd door M. Seidel, hebben overeenkomstig artikel 20 van het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie schriftelijke opmerkingen ingediend.

Het Hof heeft, op rapport van de Rechter-Rapporteur en gehoord de Advocaat-Generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

Ter terechtzitting van 3 oktober 1973 hebben de partijen in het hoofdgeding en de Commissie der Europese Gemeenschappen mondelinge opmerkingen gemaakt.

De Advocaat-Generaal heeft ter terechtzitting van 7 november 1973 conclusie genomen.

II — Krachtens artikel 20 van het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie ingediende opmerkingen

Overwegende dat de krachtens artikel 20 van het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie ingediende opmerkingen kunnen worden samengevat als volgt:

A — Opmerkingen van de firma Friedhelm Busch

De firma Busch zet allereerst de gevolgtrekkingen uiteen welke volgens haar uit

's Hofs jurisprudentie inzake het in aanmerking nemen der UAST kunnen worden gemaakt. Het arrest van het Hof in de zaak-Wünsche bevestigt haars inziens een conclusie waartoe artikel 39 van het Verdrag bij de vaststelling van heffingen in het kader van de ordening der landbouwmarkten leidt. Volgens artikel 39 van het Verdrag heeft het gemeenschappelijk landbouwbeleid enerzijds ten doel de landbouwer een redelijke levensstandaard te verzekeren, de markten te stabiliseren en de voorziening veilig te stellen, anderzijds echter eveneens redelijke prijzen bij de levering aan verbruikers te verzekeren (lid 1, sub e). De heffingsregelingen dienen niet zwaarder op de verbruikers te drukken dan ter bescherming van de producenten nodig is. Derhalve is de bevoegdheid van de communautaire organen om het heffingsbedrag naar eigen gevoelen vast te stellen steeds begrensd en die grens geldt voor alle ordeningen der landbouwmarkt. De verschillen tussen de heffingsregelingen zijn uitsluitend van technische aard. Het samenstel van heffingsregelingen moet noodzakelijkerwijze op twee feitelijke elementen berusten, welke de grenzen van de beleidsmarge der communautaire organen bepalen: 1. de prijs der ingevoerde waar aan de grens van de invoerende Lid-Staat en 2. een redelijke binnenlandse prijs in de invoerende Lid-Staat. Deze twee elementen vormen steeds de beide polen welke de hoogte van de toelaatbare heffing bepalen. De redelijke binnenlandse prijs van de invoerende Lid-Staat is die, welke nodig is om de landbouwers een redelijke levensstandaard te garanderen, maar geen hogere.

De verklaring der Commissie, dat de heffing op pluimvee niet ten doel heeft de prijs van ingevoerd pluimvee op te trekken tot een op de binnenlandse markt nagestreefd en gegarandeerd prijsniveau, is derhalve onjuist. Ingevolge artikel 39, lid 1, sub e, van het Verdrag is de Commissie verplicht naar een prijsniveau op de pluimveemarkt in de Lid-Staten te streven, dat noch te hoog, noch te laag is, en de heffingsregelingen daarop af te stemmen.

De firma Busch merkt vervolgens op dat indien de afzonderlijke prijzen der in te voeren waren tegenover de in de invoerende Lid-Staat nagestreefde binnenlandse prijzen worden gesteld en daarmede vergeleken, — ook de leverings- en prijspariteiten gelijk moeten zijn. Deze „pariteit" dient de verschillende commercialisatiestadia te omvatten, voor elk waarvan bepaalde prijzen gelden of moeten gelden. Worden deze pariteiten niet in acht genomen en op elkaar afgestemd, dan kan het doel der prijsaanpassing niet worden bereikt.

Alvorens de vraag te behandelen op welke pariteit van de vergelijkbare binnenlandse prijs het heffingssysteem van artikel 3, lid 4, van verordening nr. 22 inzake slachtpluimvee was afgestemd, stelt de firma Busch vast dat verordening nr. 19/62 inzake granen model heeft gestaan voor alle basisverordeningen en dat daaraan derhalve bij de uitlegging der overige basisverordeningen een leidende rol toekomt. Zij zet bovendien het heffingssysteem van verordening nr. 22/62 uiteen en vergelijkt dit met de stelsels die zijn vervat in de basisverordeningen betreffende de regeling van vergelijkbare markten (varkensvlees: verordening nr. 20/62, eieren: verordening nr. 21/62 en rundvlees: verordening nr. 14/64). Na er op te hebben gewezen dat — ook al kent verordening nr. 22/62 noch cif- noch franco-grensprijzen enerzijds, noch interventie-, richt- of drempelprijzen anderzijds — het daarin vervatte heffingssysteem toch op overeenkomstige beginselen berust als het systeem van verordening nr. 19 voor granen, merkt zij op dat de consideransen der verordeningen nr. 22/62 en 35/62 van de Raad de begrippen en doelstellingen der afzonderlijke heffingselementen nader toelichten. Bij invoer uit derde landen gaat het om vier elementen.

Het eerste element dient de invloed te compenseren van het verschil in prijs der voedergranen in de uitvoerende Lid-Staat of in derde landen enerzijds, en die in de invoerende Lid-Staat anderzijds, met inaanmerkingneming der hoeveelheid die normaliter voor het opfokken en mesten

van pluimvee had moeten worden gebruikt.

Het tweede element dient ter bescherming van de veredelingsindustrie in de invoerende Lid-Staat en komt derhalve in de plaats van het vroegere douanerecht.

Het derde element waarborgt de in het EEG-Verdrag neergelegde preferentie ten gunste van de Lid-Staten.

Het eventuele vierde element moet het mogelijke verschil overbruggen tussen een voor uit derde landen herkomstig slachtpluimvee te berekenen „sluisprijs" en de werkelijke algemene wereldmarktprijs (aanbodsprijs) franco grens. Verordening nr. 22 gaat er van uit dat deze slechts in uitzonderlijke omstandigheden onder de nauwkeurig te berekenen sluisprijs komt.

Na een vergelijking van verordening nr. 22/62 inzake slachtpluimvee met de basisverordeningen inzake varkensvlees (verordening nr. 20/62), eieren (verordening nr. 21/62) en rundvlees (verordening nr. 14/64), onderzoekt de firma Busch de beide methoden van de heffingsstelsels der verordeningen nr. 20/62, 21/62 en 22/62. Daarvan verdient die der verordeningen nrs. 20/62 en 22/62 (artikel 3, lid 2) de voorkeur. Deze is de nauwkeurigste, daar zij zich bij de berekening der heffing duidelijk richt naar de twee doorslaggevende tegenpolen (de marktprijzen in de uitvoerende Lid-Staat of in derde landen en de marktprijzen in de invoerende Lid-Staat) en zij bovendien ook rekening houdt met de verschillen in commercialisatiekosten. Zij zou derhalve de doelstellingen van artikel 39 van het Verdrag beter verwezenlijken. Bijgevolg heeft Busch ernstige bedenkingen tegen de andere berekeningsmethode. Zij is van mening dat, indien er voor de verwezenlijking der doelstellingen van artikel 39 van het Verdrag twee soorten heffingsstelsels bestaan, het evenredigheidsbeginsel eist dat die methode moet worden gekozen, welke een betere verwezenlijking van de nagestreefde doelstellingen doet verwachten. De firma Busch zoekt naar de gronden welke al naar de omstandigheden de keuze uit de beide methoden hebben bepaald en kan hiervoor slechts de verklaring geven dat de communautaire instellingen in de gevallen waarin het tweede element overeenkwam met de in 1961 geldende douanerechten, er van waren uitgegaan, dat de op basis van dit douanetarief in de invoerende staat tot stand gekomen prijzen redelijk waren en zowel de belangen der producenten als die der consumenten in voldoende mate beschermden.

Volgens de firma Busch blijkt dat de Gemeenschapsinstellingen bij toepassing van beide methoden er van waren uitgegaan dat de marktprijzen in de invoerende Lid-Staat voor het inwerkingtreden van de verordening inzake slachtpluimvee redelijk waren.

Zij stelt dat, aangezien het tweede element der heffing ten minste overeenkwam met de douanerechten die voor de inwerkingtreding der verordening werden geheven, de op basis van het eerste en tweede element berekende heffing tot gevolg heeft dat het totaal der invoerrechten hoger is dan voor het inwerkingtreden der verordening. Want voordien werden de douanerechten geheven ter bescherming der nationale veredelingsindustrie tegen de nadelen zowel als gevolg van de verschillen in voederkosten als van andere kostenfactoren. Het eerste element is een extra invoerrecht, dat voordien niet bestond. Zij is van mening dat deze methode ter bepaling van de heffing in het kader van de intracommunautaire handel in strijd is met de artikelen 12 en 13 van het Verdrag. In het verkeer met derde landen komt de uitwerking op hetzelfde neer. Het opleggen van het eerste element der heffing boven de bestaande douanerechten (het tweede element) betekent een — voorheen niet aanwezige — extra verzwaring der invoerrechten. Zulks kan niet worden gerechtvaardigd met een beroep op het beginsel der communautaire preferentie omdat daartoe een bijzonder derde heffingselement was voorzien. Deze bezwaren ten aanzien van de geldigheid van het heffingsstelsel van verordening nr. 22/62 doen volgens Busch duidelijk zien dat de communau-

taire instellingen met dit stelsel, zo men het nog als wettig zou kunnen beschouwen, in ieder geval tot de uiterst toelaatbare grens waren gegaan. Bij de uitlegging der heffingsregeling met het oog op de gestelde vragen dient hiermede rekening te worden gehouden.

Hierna beantwoordt de firma Busch de vraag voor welke pariteiten de heffingsstelsels van artikel 3, lid 1, en artikel 4 golden, dan wel moesten gelden. Zij stelt vast dat nergens uitdrukkelijk was vermeld of met de marktprijs in de Lid-Staten de verkoopprijs van de pluimveefokkers, de aankoopprijs van de groothandel, de aan- of verkoopprijs van de detailhandel, dan wel iets anders was bedoeld. Derhalve doet zich de vraag voor of bij wege van uitlegging in de lacune in de tekst van verordening nr. 22/62 kan worden voorzien. Volgens Busch is zulks het geval. Het antwoord volgt uit de zin en strekking van het heffingsstelsel als zodanig. Deze werden juist op dit punt tot uitdrukking gebracht in de artikelen 4 en 5 van verordening nr. 19/62 voor granen, waarop gezien het daaraan toekomend gezag, bij de uitlegging van verordening nr. 22/62 acht moet worden geslagen. Voor de landbouwmarkt is de groothandel het centrale punt binnen iedere Lid-Staat, waar de al dan niet veredelde landbouwprodukten worden opgenomen en verdeeld. In geval van twijfel zijn marktprijzen de groothandelsprijzen. Gezien het daarmede beoogde effect richten de heffingsregelingen zich volgens Busch tot de groothandel in de Lid-Staten, die dan heeft te beslissen of een inheems landbouwprodukt moet worden gekocht.

De firma Busch stelt dat de aankoopprijs van de groothandel voor inheems slachtpluimvee het totaal aan kosten en voorheffingen op geslacht pluimvee omvat, evenals alle gemaakte commercialisatiekosten. Zo het stelsel van heffingen der basisverordeningen beoogt om de invoerprijs voor buitenlands pluimvee, de prijs franco grens of de sluisprijs nader tot de aankoopprijs van de groothandel voor vergelijkbare inheemse produkten te brengen, dan valt daar het totaal der commercialisatiekosten en voorheffingen welke op het vergelijkbare, inheemse produkt drukken in de eerste plaats onder en zijn deze daarbij inbegrepen. Indien de door de Bondsrepubliek Duitsland bij invoer geheven en als binnenlandse belasting aangeduide UAST niet dezelfde werking als een heffing moest hebben, dan had dit onvermijdelijk tot gevolg gehad, dat de oorspronkelijk berekende heffing werd verminderd met een bedrag dat met de UAST overeenkwam (eventueel met een forfaitair bedrag). Bleef zodanige vermindering van de heffing achterwege, dan had de Duitse compenserende omzetbelasting — hoewel zij als *binnenlandse* heffing werd gekwalificeerd — de werking van een heffingsverhoging.

Volgens Busch hadden de auteurs bij het opstellen der basisverordeningen nr. 19 en nr. 22/62 niet opgemerkt dat de door de Bondsrepubliek Duitsland bij invoer geheven UAST een probleem schept bij de berekening der heffingen. Eerst toen de basisverordeningen in werking waren getreden en de Duitse graanimporteurs in rechte de geldigheid der UAST, als heffing van gelijke werking aan een douanerecht, betwistten, waren zij zich daarvan bewust geworden. De bevinding dat het stelsel der heffingen van de basisverordeningen — willen deze hun doel bereiken — er toe dwingt om de heffing met een fortaitair bedrag te verminderen dat gelijk is aan de UAST, heeft vervolgens haar neerslag gevonden in de latere basisverordeningen nr. 13/64 inzake melkprodukten en nr. 14/64 inzake rundvlees.

De firma Busch stelt dat het er in casu om gaat uit deze bevinding de consequenties voor verordening nr. 22/62 te trekken.

Vervolgens beantwoordt zij de volgende vragen:

„Wat zijn de juridische consequenties van de omstandigheid dat artikel 3, lid 1, en artikel 4 van verordening nr. 22/62 in ieder geval niet uitdrukkelijk bepalen dat de heffing met het bedrag van een bin-

nenlandse belasting moet worden verminderd?"

.....

„Kan het Hof van Justitie in casu in de bestaande lacune voorzien door een aanvullende uitlegging, gelijk in het arrest van 12 mei 1971 in de zaak-Wünsche bij de uitlegging van de artikelen 4 en 5 van verordening nr. 19/62 is geschied?

Of dienen artikel 3, lied 1, en artikel 4 van verordening nr. 22/62 als ongeldig te worden beschouwd?"

Volgens de firma Busch is de tweede uitlegging de enige mogelijke en juiste. Zij stelt dat artikel 5 van verordening nr. 22/62 daartoe de weg wijst. Daarin wordt duidelijk gemaakt dat de heffingsstelsels der artikelen 3 en 4 niet als onveranderlijk zijn bedoeld. Op grond van artikel 5 van verordening nr. 22/62 kan de Commissie een Lid-Staat op diens verzoek toestaan de ingevolge de artikelen 3 en 4 berekende heffingsbedragen te verminderen. De auteurs der verordening nr. 22 hadden bij het redigeren dier bepaling beseft, dat zich bepaalde gebeurtenissen — die hun toen nog niet duidelijk voor de geest stonden — konden voordoen, op grond waarvan de heffingen ex de artikelen 3 en 4 dienden te worden verlaagd. Ook blijkt niet, zoals de Commissie meent, dat artikel 5 alleen in uitzonderingsgevallen moest worden toegepast. Artikel 5 dient ertoe, om de verwezenlijking der doelstellingen van artikel 39 van het Verdrag mogelijk te maken. Op grond daarvan betoogt Busch dat een beroep op de machtiging van artikel 5 geboden is wanneer het er — zoals in casu — om gaat de zin en doelstellingen der heffingsregeling in het kader van de door de Bondsrepubliek Duitsland bij invoer geheven binnenlandse belasting te verwezenlijken.

Zij stelt voor de eerste vraag als volgt te beantwoorden:

„De artikelen 4 en 6 van verordening nr. 22/62 van de Raad der Europese Economische Gemeenschap van 4 april 1962 houdende de geleidelijke totstandbrenging van een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector slachtpluimvee dienen aldus te worden verstaan dat de bij invoer van geslacht pluimvee uit derde landen in de Bondsrepubliek Duitsland toe te passen heffing diende te worden verlaagd met een door de bevoegde instellingen van de Gemeenschap overeenkomstig artikel 5 te bepalen forfaitair bedrag dat moest overeenkomen met de invloed der bij invoer toegepaste compenserende omzetbelasting."

Ten aanzien van de tweede vraag merkt de firma Busch op dat verordening nr. 124/65 der Commissie het extra bedrag bepaalde aan de hand van een vergelijking tussen de aanbod- en sluisprijs, voor zover deze een der criteria voor de berekening der heffing is (het vierde element). De problemen welke de Duitse compenserende omzetbelasting schept, raken haar niet. Haar geldigheid is niet in het geding. Daarentegen stelt Busch dat de heffingen in verordening nr. 91/65 der Commissie objectief waren verhoogd, voor zover zij voor de invoer van slachtpluimvee in de Bondsrepubliek Duitsland waren vastgesteld. Ingevolge een eerder verzoek van de Bondsrepubliek Duitsland had deze heffing met een forfaitair bedrag, overeenkomend met een compenserende omzetbelasting ad 4 % van de douanewaarde, moeten worden verlaagd.

B — Opmerkingen van de Commissie der Europese Gemeenschappen

De Commissie merkt op dat noch verordening nr. 22/62 noch enige uitvoeringsregeling daarvan bepalingen omvat, op grond waarvan de bij invoer van slachtpluimvee in Duitsland geheven UAST direct of indirect op de heffing in mindering moet of kan worden gebracht. Zulks is geheel in overeenstemming met de doelstelling en structuur der gemeenschappelijke ordening der markten in de sector slachtpluimvee.

In tegenstelling tot de gemeenschappelijke ordening der markten in de sector granen, houdt de ordening die bij veror-

dening nr. 22/62 is ingesteld geen garantie in ten aanzien van bepaalde door producenten op de binnenlandse markt te verkrijgen prijzen. Zij voorziet niet in een interventiesysteem, stelt geen enkele prijs vast, die vergelijkbaar is met een richt- of oriëntatieprijs in andere sectoren en stelt ook geen drempelprijzen vast.

De Commissie betoogt dat in deze sector van een directe ondersteuning der door de producenten verlangde prijzen en de marktprijzen moest worden afgezien en dat in plaats daarvan was gezocht naar een compensatie der verschillen in de produktievoorwaarden, zowel tussen de Lid-Staten onderling als ten opzichte van de wereldmarkt. Om die reden is de heffing in casu ook niet bedoeld om de binnenlandse marktprijs van ingevoerd slachtpluimvee tot een bepaald, te voren vastgesteld, niveau op te voeren.

Ook de aanvulling der heffingen met extra bedragen, die op grondslag van de „sluisprijzen" zijn berekend, heeft niet ten doel de aanbodprijs van ingevoerd slachtpluimvee op de binnenlandse markt tot een bepaald, te voren vastgesteld, peil te verhogen.

Evenmin biedt artikel 5 van verordening nr. 22 volgens de Commissie een permanente garantie voor de prijzen op de binnenlandse markt. Uit de formulering en de strekking van die bepaling blijkt duidelijk dat het daarbij niet om een permanente maatregel ter regulering der prijzen gaat, maar dat het een uitzonderingsbepaling betreft, die ten doel heeft uitzonderlijke marktomstandigheden in de hand te houden.

De Commissie is van oordeel dat het doel der op slachtpluimvee toegepaste heffingen — dat beperkt bleef tot compensatie van het door de nationale producenten geleden concurrentienadeel — ondubbelzinnig uit de afzonderlijke berekeningselementen blijkt.

Onder deze omstandigheden bestond er naar het oordeel der Commissie geen enkele reden om de UAST, die op de invoer van pluimvee zelf drukt, op de heffing in mindering te brengen. Daarom bevat verordening nr. 22/62 geen uitdrukkelijke bepaling, die vergelijkbaar is met artikel 2, lid 1, van verordening nr. 13/64/EEG (PB 1964, blz. 549), en met artikel 5, lid 1, van verordening nr. 14/64 (PB 1964, blz. 562), op grond waarvan de Commissie verplicht of gerechtigd zou zijn om bij de vaststelling der heffingen de UAST van de heffingsbedragen af te trekken. Volgens de Commissie vloeit een dergelijke verplichting ook niet indirect voort uit de criteria voor de berekening der heffing. Het was niet mogelijk de bij invoer van pluimvee toegepaste UAST bij de berekening der heffingselementen in aanmerking te nemen. Geen der vaste elementen bood een aanknopingspunt daartoe.

Hetzelfde gold voor het variabele element der heffing van artikel 4, lid 1, sub a. Daar dit element slechts een prijsvergelijking inhoudt van de betrokken representatieve hoeveelheden der verschillende voedergranen, is de invloed van de UAST op de voedergranen, die als berekeningsbasis dienen, de enige factor, die desnoods in aanmerking zou kunnen worden genomen. De Commissie is echter van mening dat er geen rechtstreeks verband bestaat tussen de invloed van deze UAST en de op basis der douanewaarde van een partij pluimvee berekende UAST, waarvan de firma Busch de aftrek vordert. Daarom deelt de Commissie de zienswijze ook niet dat de UAST die op geslacht pluimvee drukt ten minste gedeeltelijk werd gecompenseerd doordat de heffing op pluimvee werd afgeleid van de prijs voor voedergranen.

De Commissie betoogt vervolgens dat verordening nr. 22/62 de Lid-Staten niet de bevoegdheid geeft om de UAST op de voorgeschreven heffingsbedragen in mindering te brengen. Deze worden door de Commissie berekend en bij verordening vasgtesteld. Niet werd bepaald dat de Lid-Staten dit bedrag op eigen gezag kunnen wijzigen, hetgeen trouwens in tegenspraak geweest zou zijn met het doel van het stelsel, namelijk om in alle Lid-Staten aan de hand van uniforme criteria geharmoniseerde heffingen toe te passen.

De Commissie merkt ten slotte op dat de verplichting tot aftrek der UAST van het heffingsbedrag in het kader van verordening nr. 22/62 haar grondslag evenmin kan vinden in een analogie met de stelsels der gemeenschappelijke ordening der markten in de sector granen, melk en rundvlees. In casu is er geen overeenstemming ten aanzien van structuur en marktorganisatie tussen de heffingsstelsels voor geslacht pluimvee enerzijds en die der verordeningen nrs. 19/62, 13/64 en 14/64 anderzijds, een overeenstemming die toch voor een gevolgtrekking bij analogie nodig is. Daarom kan men zich ook niet baseren op het arrest van het Hof van Justitie in de zaak-Wünsche.

Om bovengenoemde redenen legt de Commissie artikel 4 van verordening nr. 22 aldus uit dat de betrokken heffing niet moet worden verlaagd met een door de bevoegde instellingen van de Gemeenschap vast te stellen forfaitair bedrag, dat overeenkomt met de invloed der bij invoer toegepaste compenserende omzetbelasting.

C — *Opmerkingen van de Bondsrepubliek Duitsland*

De Bondsrepubliek Duitsland merkt op dat noch uit de duidelijke bewoordingen van artikel 4, noch uit de functie welke de heffing vervult, volgt dat wanneer een Lid-Staat een compenserende omzetbelasting op de invoer van slachtpluimvee uit derde landen legt (hetgeen volgens het communautaire recht geoorloofd is), de heffing moet worden verminderd met een bedrag dat met die belasting overeenkomt.

De Bondsrepubliek wijst er met nadruk op dat de communautaire wetgever er van op de hoogte was dat in de BRD ingevoerd geslacht pluimvee met UAST werd belast. Zulks blijkt volgens haar uit artikel 3, lid 2, sub b, van verordening nr. 22/62. Zij verwijst voorts naar artikel 3, lid 1, van verordening nr. 20 van 4 april 1962 houdende de geleidelijke totstandbrenging van een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector varkensvlees (PB 1962, blz. 945), waarin eveneens is bepaald dat de binnenlandse belastingen van de heffing moeten worden afgetrokken. Wanneer bij een marktordening niet uitdrukkelijk is bepaald dat de compenserende omzetbelasting op de heffing in mindering moet worden gebracht, dan dient volgens de Bondsrepubliek te worden aangenomen dat de Raad die aftrek niet heeft gewild.

De Bondsrepubliek betoogt dat de communautaire instellingen niet de bevoegdheid kan worden ontzegd om ongelijke economische situaties ook ongelijk te behandelen en de afzonderlijke landbouwprodukten in verschillende mate te beschermen. Ook dienen de verordeningen voor de afzonderlijke landbouwprodukten telkens aan de hand van hun eigen problematiek te worden uitgelegd. Zo kunnen bij voorbeeld uit het arrest in de zaak-Wünsche geen conclusies worden getrokken. Volgens dat arrest van het Hof bepaalt artikel 4 van verordening nr. 19/62 slechts dat de compenserende omzetbelasting bij de berekening van de drempelprijs, die op zijn beurt als berekeningsgrondslag voor de heffing dient, als een aftrekpost moet worden beschouwd. Voor het overige heeft het Hof slechts gezegd dat een latere aftrek der compenserende omzetbelasting van de heffing plaats moet vinden bijaldien „de nationale wetgever mocht hebben verzuimd haar ter berekening van de drempelprijs in aanmerking te nemen".

De Bondsrepubliek voegt hieraan toe dat de aan artikel 4 gewijde uiteenzettingen van overeenkomstige toepassing zijn op artikel 6 van verordening nr. 22/62 en zij concludeert tot een ontkennende beantwoording der eerste vraag.

Ten aanzien van het recht

1 Overwegende dat het Finanzgericht Hamburg bij beschikking van 16 maart 1973, ingekomen ter griffie van het Hof op 18 april 1973, krachtens artikel 177 van het EEG-Verdrag vragen heeft gesteld inzake de uitlegging van verordening nr. 22 van de Raad van 20 april 1962, houdende de geleidelijke totstandbrenging van een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector slachtpluimvee (PB 1962, nr. 30) en inzake de geldigheid der verordeningen nrs. 91/65 en 124/65 van de Commissie van 29 juni en 22 september 1965 (PB 1965, nrs. 116 en 157);

2 Overwegende dat de eerste vraag inhoudt of de artikelen 4 en 6 van verordening nr. 22/62 van de Raad aldus dienen te worden verstaan dat de normale heffing en het extra bedrag, toegepast bij invoer van geslacht pluimvee of slachtpluimvee uit derde landen, moet worden verlaagd met een vast bedrag dat overeenkomt met de invloed der bij invoer geheven compenserende omzetbelasting;

dat, voor het geval op dit punt bevestigend wordt geantwoord, wordt gevraagd of de verordeningen nrs. 91/65 en 124/65 van de Commissie ongeldig zijn voor zover daarin een normale heffing en een extra bedrag voor pluimvee in de zin van tariefnummer 02.02 zijn vastgesteld;

3 Overwegende wat de eerste vraag betreft, dat artikel 4 van verordening nr. 22/62 een heffing ten opzichte van derde landen voorschrijft, welke voor geslacht pluimvee en de andere in artikel 1, lid 1, genoemde pluimveeprodukten op dezelfde beginselen berust;

dat deze heffing zich naar haar structuur en doelstellingen onderscheidt van de in andere gemeenschappelijke landbouwmarktordeningen voorgeschreven heffingen, zoals die, welke bij verordening nr. 19/62 voor basisgraansoorten is ingesteld;

dat, hoewel de heffing ten opzichte van derde landen volgens de negende overweging van de considerans van verordening nr. 19/62 dient „overeen (te)

komen" met het verschil tussen de prijzen op de wereldmarkt en die in de invoerende Lid-Staat, daarbij, volgens de negende overweging van de considerans van verordening nr. 22/62, met name rekening moet worden gehouden met de invloed op de voederkosten van het verschil tussen de voedergraanprijzen in de Lid-Staten en op de wereldmarkt;

dat te dien aanzien artikel 4, leden 1 en 2, van verordening nr. 22/62 alle berekeningselementen aangeeft, op grondslag waarvan het bedrag der heffing wordt vastgesteld;

dat de heffing volgens die bepaling uit verschillende elementen is samengesteld, waarvan er een vooraf voor een periode van drie maanden wordt vastgesteld en de overige respectievelijk worden berekend aan de hand van de heffingen ten opzichte van de Lid-Staten en op basis van een vast percentage van bepaalde gemiddelden;

dat de hoogte van het in artikel 6 dier verordening bedoelde extra bedrag rechtstreeks wordt bepaald door het derde lid van genoemd artikel, hetwelk voorschrijft dat, wanneer de aanbodsprijzen franco grens bij invoer beneden de sluisprijs dalen, de heffing in iedere Lid-Staat wordt verhoogd met een bedrag dat gelijk is aan het verschil tussen deze prijzen;

4 Overwegende dat uit deze bepalingen volgt dat de op de litigieuze produkten toepasselijke heffing alsmede het eventuele extra bedrag in al hun elementen door verordening nr. 22/62 worden bepaald en dat zij de Lid-Staten geen autonome bevoegdheid laten om bij wege van andere dan door de wetgever voorgeschreven berekeningscriteria de hoogte der beide heffingen te beïnvloeden;

dat zulks nog wordt bevestigd door artikel 4, lid 3, der voornoemde verordening, waaruit blijkt dat de vaststelling van het bedrag der heffing geheel volgens een in artikel 17 dier verordening geregelde communautaire procedure geschiedt;

dat derhalve de verlaging door een Lid-Staat van de heffing of het eventuele extra bedrag met de compenserende omzetbelasting in strijd is met de letter en de geest van het financiële stelsel van verordening nr. 22/62 voor de invoer van geslacht pluimvee en slachtpluimvee;

5 dat hieruit volgt dat de artikelen 4 en 6 van verordening nr. 22/62 van de Raad aldus dienen te worden verstaan dat de heffing en het extra bedrag, toegepast bij invoer van geslacht pluimvee of slachtpluimvee uit derde landen, niet met fiscale lasten als de bij invoer toegepaste compenserende omzetbelasting mogen worden verlaagd;

6 Overwegende dat nu de eerste vraag ontkennend werd beantwoord, de tweede vraag zonder voorwerp is geraakt;

Ten aanzien van de kosten

7 Overwegende dat de kosten, door de Bondsrepubliek Duitsland en door de Commissie der Europese Gemeenschappen wegens indiening hunner opmerkingen bij het Hof gemaakt, niet voor vergoeding in aanmerking kunnen komen en dat de procedure ten aanzien van partijen in het hoofdgeding als een aldaar gerezen incident is te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen;

Gezien de processtukken;

Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;
Gehoord de mondelinge opmerkingen van de firma Friedhelm Busch en van de Commissie der Europese Gemeenschappen;
Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;
Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, met name de artikelen 40 en 177;
Gelet op verordening nr. 22 van de Raad der EEG van 4 april 1962;
Gelet op het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Economische Gemeenschap, met name artikel 20;
Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE,

uitspraak doende op de door het Finanzgericht Hamburg bij beschikking van 16 maart 1973 gestelde vragen, verklaart voor recht:

De artikelen 4 en 6 van verordening nr. 22 van de Raad der EEG van 20 april 1962 dienen aldus te worden verstaan dat de normale heffing en het extra bedrag, toegepast bij invoer van geslacht pluimvee of slachtpluimvee uit derde landen, niet met fiscale lasten als de bij invoer toegepaste compenserende omzetbelasting mogen worden verlaagd.

Lecourt Donner Sørensen Monaco Mertens de Wilmars
Pescatore Kutscher Ó Dálaigh Mackenzie Stuart

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op vijf december negentienhonderddrieënzeventig.

De Griffier
A. Van Houtte

De President
R. Lecourt

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL J. P. WARNER

(zie zaak 119-73, blz. 1381)